

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 22Csp/19/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620201171
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Mochnáčová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2020:5620201171.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš, sudkyňou JUDr. Martinou Mochnáčovou, v právnej veci žalobkyne: W. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. X. F. XXXX/XX, XXX XX Y. W., zastúpená JUDr. Alenou Zadákovou, advokátkou so sídlom Kováčska 32, 040 01 Košice, IČO: 17 072 760, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, v spore o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, takto

rozhodol:

I. Žaloba sa zamieťa.

II. Žalovaný má voči žalobkyňi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou okresnému súdu dňa 24. 04. 2020 sa žalobkyňa domáhala proti žalovanému určenia, že úver zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere - revolvingový úver zo dňa 28. 03. 2018 je bezúročný a bez poplatkov. Zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uviedla, že medzi stranami sporu bola uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere - revolvingový úver zo dňa 28. 03. 2018, na základe ktorého jej bol poskytnutý bezúčelový revolvingový úver s výškou úverového rámca v sume 2.600,- eur, ročnou úrokovou sadzbou vo výške 29,90 % a splátkou 2,75 % z výšky úverového rámca vo výške 71,52 eur, RPMN vo výške 34,40 % a priemernou RPMN 25,46 %. Vyslovila názor, že táto zmluva má spotrebiteľský charakter. Úver považovala za bezúročný a bez poplatkov z viacerých dôvodov. Poukázala na to, že žalovaný riadne nespĺnil svoju povinnosť posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať úver. Pre posúdenie jej bonity postačoval žalovanému výmer dôchodku. Takéto posúdenie nebolo možné považovať za náležité splnenie povinnosti v zmysle zákona. Bez toho, aby žalovaný skúmal aj iné aspekty, napr. zadlženosť, úspory, počet vyživovacích povinností, mesačné výdavky spotrebiteľa a pod., nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalobkyne, potrebnej na posúdenie jej schopnosti splácať úver. Konštatovala, že žalovaný si tak nespĺnil riadne povinnosť formulovanú v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Pre posúdenie nároku na určenie bezúročnosti zmluvy nebolo smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľky, ale akým spôsobom žalovaný pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Žalovaný či už úmyselne alebo z nedbanlivosti konaním hrubo odporujúcim odbornej starostlivosti zvýšil zadlženosť žalobkyne, a preto takéto konanie je možné hodnotiť ako hrubo odporujúce dobrým mravom. Zo strany žalovaného neskúmaním bonity išlo o hazardovanie s finančnými prostriedkami. Na podporu svojej argumentácie žalobkyňa odkázala na bod 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice rady 87/102/EHS, ako aj na obsah rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 vo veci Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej. Dôsledkom podcenenia skúmania bonity nie je neplatnosť zmluvy, ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa.

Neskúmanie bonity je zároveň dôvodom pre nemožnosť predčasného zosplatnenia úveru. Žalobkyňa odkázala na ustanovenie § 7 ods. 20 písm. a/, b/, c/, d/ zákona č. 129/2010 Z. z., z ktorého vyplývajú kritériá na skúmanie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a to čistý príjem spotrebiteľa, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, výška splátky spotrebiteľského úveru a peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa. Z ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vyplýva, že v prípade, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru a v prípade hrubého porušenia uvedených povinností sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Oprávnenie domáhať sa uplatneného nároku žalobkyňa vyvodila z ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 137 písm. c/ a d/ CSP. Ďalej žalobkyňa uviedla, že v dotknutej zmluve bola nesprávne uvedená priemerná RPMN vo výške 25,46 %. Podľa súhrnných informácií, ktoré zverejňuje MF SR, je priemerná RPMN pre kreditné karty vo výške 24,90 %. Žalobkyňa zároveň uvádzala, že skutočnosť, že v zmluve je nesprávne uvedený údaj o priemernej hodnote RPMN v zmluve, ktorý údaj je vyšší než správny údaj, je v neprospech spotrebiteľa. Naopak v prípade údaj o RPMN platí, že táto je v neprospech spotrebiteľa, ak je v zmluve uvedená nižšia ako v skutočnosti. Nesprávnosť údaj o priemernej RPMN žalobkyňa považovala za základ pre konštatovanie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Ďalej uvádzala, že dojednaný úrok vo výške 29,90 % je v rozpore s dobrými mravmi. V čase uzatvorenia zmluvy boli priemerné úrokové sadzby poskytované bankami pre úvery na 5 rokov vo výške 8,14 %, a teda dojednaný úrok vo výške 29,90 % viac ako dvojnásobne prevyšuje obvyklé úrokové sadzby. Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole z hľadiska princípu dobrých mravov. Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Ak úroková miera dohodnutá v spotrebiteľskom úvere podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, takéto dojednanie je neplatné pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. K žalobe bola pripojená Zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 28. 03. 2018.

2. Žalovaný vo vyjadrení k podanej žalobe žiadal túto ako nedôvodnú zamietnuť a priznať mu nárok na náhradu trov konania. Uviedol, že na účely výkladu ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch možno použiť obsah rozhodnutia českého Najvyššieho správneho súdu z 1. apríla 2015, č. 1 As 30/2015-39, ktorý v odseku 20 vymedzil zmysel zakotvenia uvedenej povinnosti poskytovateľov spotrebiteľských úverov, pokiaľ ide o posudzovanie bonity spotrebiteľa. Povinnosť veriteľa posudzovať pred uzavretím zmluvy túto bonitu pritom predstavuje aj určitú záruku, že veriteľ bude pri poskytovaní úveru postupovať tak, aby spotrebiteľa do určitej miery chránil pred neschopnosťou splácať. Žalovaný je subjektom poskytujúcim tisíce úverov mesačne. Záujmom veriteľa je zisk z poskytnutia úveru v podobe úroku dosiahnutého spotrebiteľovým riadnym splácaním. Záujmom veriteľa nie je a nemôže byť zámer následného vymáhania pohľadávok vzniknutých omeškaním dlžníka. Je teda nepochybné, že žalovaný bol motivovaný na dôkladné posudzovanie schopnosti splácať poskytnutý úver nielen ustanoveniami právnych predpisov, ale aj úplne zjavnými ekonomickými faktormi. V rámci postupu v poskytovaní úveru napĺňa žalovaný svoju zákonnú povinnosť preverovania bonity spotrebiteľa dôsledným zisťovaním jeho kreditného skóre, ktoré zaisťuje oddelenie úverových rizík. Týmto procesom je posudzovaná spotrebiteľova príjmová a výdavková stránka a ďalej sa skúmajú klientske informácie o premenných hodnotách ako napr. vek, vzdelanie, zdroj príjmov, rodinný stav, počet detí, spôsob bývania a pod. Pre predchádzanie vzniku omeškania klienta s úhradou splátok zabezpečuje žalovaný kontrolu bonity klienta, ktorej výsledkom je limit najvyššej mesačnej splátky. V rámci neho je overovaná schopnosť klienta splácať ďalšie finančné záväzky a hradiť nevyhnutné životné výdavky. Je zohľadňované rodinné postavenie klienta, najmä vyživovacia povinnosť, príjem partnera, prípadne ďalšie skutočnosti. Pokiaľ z takto uvedených informácií vznikne pochybnosť o pravdivosti tvrdení klienta, pristupuje žalovaný k žiadosti o predloženie potvrdenia o výške príjmu alebo výpisu z bankového účtu, overenie údajov o zamestnaní a pod. Žalobkyňa pri uzatváraní úverovej zmluvy uviedla, že je dôchodkyňa a jej čistý mesačný príjem predstavuje výšku 480,- eur a výška čistého príjmu partnera sumu 205,- eur. V období uzatvorenia úverovej zmluvy žalovaný nemal súhlas od Sociálnej poisťovne na overovanie klientmi uvádzaných informácií. Na podporu svojej argumentácie žalovaný odkázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ z 18. 12. 2014 vo veci C-449/13. Z uvedeného rozhodnutia okrem iného vyplýva, že v závislosti od okolností každého jednotlivého prípadu sa poskytovateľ úveru môže buď uspokojiť s informáciami, ktoré mu poskytne spotrebiteľ, alebo môže dospieť k názoru, že je nevyhnutné, aby tieto informácie boli potvrdené pomocou ďalších údajov. Súdny dvor tiež uviedol, že posúdenie úverovej bonity môže byť vykonané aj len na základe informácií uvedených spotrebiteľom, za podmienky, že tieto informácie budú dostatočné. Žalovaný vyslovil presvedčenie, že vzhľadom na výšku

úveru, keď žalobkyni bol poskytnutý úverový rámec vo výške 2.600,- eur a s ohľadom na sofistikovanú analýzu, ktorej bola žalobkyňa pri dojednávani úveru podrobená, splnil podmienky zákona, pokiaľ ide o riadne preskúmanie bonity spotrebiteľky. Žalovaný tiež zdôraznil, že ustanovenie § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. neupravuje spôsob, akým má veriteľ posudzovať schopnosť klienta splácať úver, odkazuje len na odbornú starostlivosť. Rovnako žalovaný vyslovil nesúhlas s názorom žalobkyne, že tu nemohlo dôjsť k zosplatneniu úveru v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o výšku ročnej percentuálnej miery nákladov, táto je úverovej zmluve uvedená korektne spolu s predpokladmi pre jej výpočet, ktoré sú uvedené priamo v úverovej zmluve. Pri výpočte RPMN zohráva dôležitú úlohu aj presný dátum, kedy došlo k prvému čerpaniu finančných prostriedkov. Na základe žalovanej úverovej zmluvy bol klientovi poskytnutý revolvingový úver vyplatený prvým čerpaním vo výške 2.600,- eur na bežný účet žalobkyne. Žalobkyňa len deklaratívne konštatuje, že hodnota RPMN je v úverovej zmluve uvedená nesprávne, absolútne však neuviedla výpočet ani odôvodnenie, na základe ktorého k danému záveru dospela. Poukázal tiež na to, že internetové kalkulačky na výpočet RPMN majú len informatívny charakter a kontrolu výpočtu RPMN môže uskutočniť iba Národná banka Slovenska ako kontrolný orgán nebankových subjektov. Pre ilustráciu rozdielov v hodnotách RPMN, ktoré môže spôsobiť už len rozdielny dátum poskytnutia úveru uviedol žalovaný ako príklad prehľad zmien hodnôt RPMN pri náhodne vybranej výške úveru a splátkach, pričom pri výpočte hodnôt RPMN v prezentovanej tabuľke sa menil iba dátum poskytnutia úveru, všetky ostatné hodnoty zostali nezmenené. Z údajov žalovaného vyplývajú rozdiely v RPMN od 26,72 % až po 27,68 %. Keďže pravidlá pre výpočet RPMN ustanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch aj smernicou nedávajú iné kritérium, mal žalovaný za to, že postupoval v súlade so zákonom aj smernicou a ich cieľom a poskytol žalobkyni úplné a najpresnejšie informácie v požadovanej zrozumiteľnej a stručnej podobe. Tá žalobkyni umožnila porovnanie úveru ponúkaného žalovaným s akoukoľvek ďalšou ponukou na trhu. Zákon č. 129/2010 Z. z. v ustanovení § 9 ods. 2 písm. j/ neupravuje, aby veriteľ do úverovej zmluvy uvádzal priamo vzorec výpočtu RPMN. Odkázal na rozhodnutie Okresného súdu Galanta, sp. zn. 17Csp/262/2017 zo dňa 05. 11. 2019, z ktorého vyplýva, že žalobca sa v žalobe zameril len na všeobecné skonštatovanie nesprávnosti údajov o RPMN, avšak neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, pre ktoré by mala byť RPMN považovaná za nesprávnu. Obdobný názor vyslovil aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku sp. zn. 41Co/98/2019 zo dňa 19. 12. 2019. Pokiaľ ide o hodnotu priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov, žalovaný uvádzal, že zákon nikde neformuluje záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti v prípade, ak je výška priemernej RPMN uvedená nesprávne. Zotrval však na názore, že priemerná hodnota RPMN bola uvedená správne vo výške 25,46 %. Odkázal pritom na ustanovenie § 9 ods. 2 písm. z/ a uviedol, že úverová zmluva bola uzavretá dňa 28. 03. 2018, pričom žalovaný mal z tohto dôvodu pri koncipovaní zmluvy vychádzať z tabuľky pre 4. kalendárny štvrtrok 2017. Pokiaľ ide o výšku úrokov, tieto sa mali spravovať ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Výška úrokovej sadzby nie je pevne stanovenou veličinou, ktorá je konštantná pre všetky banky a nebankové subjekty na trhu. Závisí od ponuky jednotlivých bankových a nebankových subjektov, aké úvery, s akou výškou úrokovej sadzby spotrebiteľom ponúknu. Výška úrokovej sadzby potom odzrkadľuje, nakoľko rizikové je poskytnutie toho ktorého úveru tomu ktorému žiadateľovi. Je všeobecne známe, že nebankové subjekty poskytujú úvery s vyšším rizikom ako banky, pričom cena rizika sa prejavuje práve vo výške odplaty za poskytnutý úver. Na podporu svojho názoru odkázal na rozsudok Okresného súdu Košice I, vydaný v konaní vedenom pod sp. zn. 13C/380/2015 zo dňa 04. 07. 2018. V zmysle nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonáva ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, je maximálna povolená výška odplaty upravená v § 1a ods. 1 spomínaného nariadenia. Pokiaľ nie je ustanovené inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej RPMN podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Keďže priemerná ročná percentuálna miera nákladov na konkrétny úver predstavovala 25,46 %, potom najvyššia prípustná odplata dosiahla až 50,92 %. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté ustanovenie zmluvy neodporovalo dobrým mravom, ako to uvádzala žalobkyňa. K vyjadreniu boli pripojené listinné dôkazy.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného uviedla, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdaje, tak aj skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzatvorením zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne

vyhodnotiť. Dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov (rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7Co/126/2016 zo dňa 26. 01. 2017). Pokiaľ žalovaný uvádzal najvyššiu prípustnú výšku odplaty, ktorá by mohla dosiahnuť až 50,92 %, k tomu žalobkyňa uviedla, že uvedené je právne irelevantné. Nie je totiž možné zamieňať dojednané úroky zo zmluvy a odplatu. Súčasťou odplaty sú nielen úroky zo zmluvy, ale aj iné poplatky dojednané v zmluve. Odkázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 06. 2015, sp. zn. 2Cdo/421/2014, z ktorého vyplýva, že dojednaná úroková sadzba vo výške 34,05 % viac ako dvojnásobne prekročila priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci december 2008, a preto ju treba považovať za odporujúcu dobrým mravom.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne uviedol, že žalobkyňa tvrdenia žalovaného ohľadom skúmania bonity spotrebiteľky nijako nerozporovala. Pokiaľ ide o výšku odplaty, žalovaný opakovane odkázal na ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a na jeho definíciu vyjadrenú v § 1 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. K otázke poskytovania ochrany spotrebiteľom žalovaný odkázal na stanovisko bývalého podpredsedu Ústavného súdu SR JUDr. Milana Ľalíka vyjadrené v náleze zo dňa 24. 10. 2013 sp. zn. I. ÚS 547/2012, z ktorého vyplýva, že všeobecné súdy vrátane ústavného súdu SR pustili ochranu spotrebiteľov tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie.

5. Okresný súd vykonal vo veci dokazovanie v zmysle ustanovení Civilného sporového poriadku, pričom zistil skutkový stav nasledovne.

6. Bolo nesporné, že žalobkyňa a žalovaný uzavreli dňa 28. 03. 2018 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere - revolvingový úver, predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového revolvingového úveru s tým, že výška úverového rámca bola dojednaná na 2.600,- eur, ročná úroková sadzba dosiahla 29,90 %, výška mesačnej splátky predstavovala 2,75 % z výšky úverového rámca (71,52 eur), výška RPMN predstavovala 34,40 %, výška odplaty 29,90 %, priemerná hodnota RPMN 25,46 % a celková čiastka splatná spotrebiteľom dosiahla 3.021,09 eur. Splátky mali byť splácané vždy 20. deň v mesiaci. Pokiaľ ide o údaje o žalobkyňi, zo zmluvy vyplýva, že žalovaný zisťoval jej rodinný stav (rozvedená), počet vyživovaných detí (0), druh bývania (vlastný dom/byt), zdroj príjmu a tiež jeho výšku (dôchodok 480,- eur mesačne). Zmluva údaj o mesačnom príjme partnera neobsahuje, rovnako zo zmluvy nevyplývajú žiadne údaje o prípadných dlhoch žalobkyne. Dĺžníčka v zmluve vyhlásila, že disponuje „dostatočnými finančnými zdrojmi na uhradenie všetkých svojich záväzkov, vrátane záväzkov z nižšie uvedených úverových zmlúv“ a že považuje „svoju finančnú situáciu za primeranú svojim záväzkom“.

7. Navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 154 CSP). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, resp. dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z tvrdení a dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nespĺnil alebo nedostatočne splnil svoju procesnú povinnosť.

8. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeľovaniu. Pokiaľ strana určitú skutočnosť tvrdí, táto sa považuje za preukázanú v dôsledku uplatnenia fikcie jej nespornosti (§ 151 ods. 1, 2 CSP), alebo ju strana preukáže príslušným dôkazom (§ 185 a nasl. CSP).

9. Spôsob a rozsah prejednávania sporu je determinovaný petitom žaloby a skutkovými tvrdeniami sporových strán. Žalobca či žalovaný nemôže bez predchádzajúceho tvrdenia viesť dokazovanie spôsobom smerujúcim k objasneniu skutočností, ktoré doposiaľ neboli nijako prezentované. Ak sporová strana neponúkne súdu žiadne tvrdenie, ale toto sa snaží nahradiť dôkazom, ide postup, ktorý aktuálne

procesná úprava nepripúšťa (§ 132 ods. 2 CSP), čím sa zvyšuje zodpovednosť strany sporu za logickú a konštruktívnu argumentáciu, a to najmä v situácii, ak túto prezentuje advokát.

10. V posudzovanej veci uplatnila žalobkyňa ako spotrebiteľka nárok voči žalovanému odôvodňujúc ho vadami úverovej zmluvy, ktoré podľa jej tvrdení vedú k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Žalobkyňa bola zastúpená advokátkou, z čoho treba vyvodiť, že jej procesné práva boli v plnej miere zachované a vo vzťahu k žalovanému došlo k „vyrovnaníu“ prirodzeného stavu disproporcie, ktorá je inak vyvažovaná osobitnými ochrannými reguláciami (§ 290 a nasl. CSP). Aj v spotrebiteľskom spore platí, že dokazovanie sa môže vykonávať len v rozsahu prezentovaných tvrdení a že tieto tvrdenia nie je možné nahradiť odkazom na dôkazy, resp. očakávať nadmernú aktivitu súdu smerujúcu ku korekcii nedostatočných skutkových tvrdení. Vychádzajúc predovšetkým z faktu, že žalobkyni bola poskytnutá v spore kvalifikovaná procesná ochrana v podobe zastúpenia advokátkou, potom súd vychádzal prísne len z tých tvrdení, na ktorých žalobkyňa založila svoju argumentáciu v žalobe a vo vyjadrení.

11. Oprávnenie súdu rozhodnúť v spore o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov má svoj základ v ustanovení § 137 písm. d/ CSP v nadväznosti na § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou. Ide teda o osobitný typ určovacej žaloby, ktorá má svoj základ v zmienenom ustanovení osobitného predpisu.

12. Žalobkyňa žiadala rozhodnúť určovacím výrokom o spornom úvere, pričom svoje tvrdenia založila na troch základných chybách v zmluve, resp. v postupe veriteľa. Poukazovala na to, že žalovaný nedostatočne splnil svoju povinnosť preskúmať jej bonitu (§ 7 zákona č. 129/2010 Z. z.), že v zmluve je nesprávne uvedený údaj o priemernej ročnej percentuálnej miere nákladov v neprospech spotrebiteľa a výška úroku odporuje dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

13. V prípade priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov poukazuje súd na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom k 28. 03. 2018 (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), podľa ktorého poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až l/, s/, z/ a aa/. Podľa § 9 ods. 2 písm. z/ zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

14. Žalobkyňa formulovala výhrady k správnosti údajov o priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov a tvrdila, že táto je vyššia ako vyplýva z informácií zverejnených Ministerstvom financií SR. Tento postup je podľa jej názoru dôvodom pre konštatovanie záveru, že úver je bezúročný a bez poplatkov. K tomu súd uvádza, že táto argumentácia je vo svojej podstate nesprávna, pretože zákon v žiadnom zo svojich ustanovení neumožňuje sankcionovať veriteľa naznačeným spôsobom, ak uviedol nesprávnu výšku priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov. Uvedené by bolo možné v prípade nesprávnosti údajov o ročnej percentuálnej miery nákladov v neprospech spotrebiteľa, čo však žalobkyňa netvrdila. Zmluva obsahovala údaj o priemernej ročnej percentuálnej miere nákladov, z čoho vyplýva, že súd nemal žiaden zákonný podklad na to, aby akceptoval tvrdenia žalobkyne. Zo žaloby nevyplýva žiadna argumentácia, na základe ktorej by sa súd mal zaoberať ročnou percentuálnou mierou nákladov konkrétneho úveru, preto ani obrana žalovaného v tejto otázke nebola súdom posudzovaná.

15. Vo vzťahu k nedostatočnému skúmaniu bonity žalobkyne považuje súd potrebné odkázať na vyššie formulované teoretické východiská o dokazovaní. Bolo na žalobkyni, aby uviedla dostatok tvrdení a dôkazov, že žalovaný porušil svoje povinnosti takým spôsobom, že by to malo viesť k domnienke o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Celá argumentácia žalobkyne ostala na abstraktnej úrovni, ktorá znemožnila súdu preskúmať, čo všetko zanedbal pri svojom postupe žalovaný. Pokiaľ vo vzťahu k pomerom žalobkyne neexistuje žiadna ďalšia relevantná informácia ovplyvňujúca možnosť poskytnutia úveru v rozhodnom čase, potom tvrdenia žalobkyne majú podľa názoru súdu len všeobecný až zneužívajúci charakter. Inak povedané, absencia

argumentov o tom, že by pri dôslednejšom skúmaní podmienok pre získanie úveru, by malo za následok jeho nezískanie, resp. získanie v nižšom rozsahu, bola pre súd dôvodom, pre ktorý neprijal ani túto časť rozsiahlych tvrdení žalobkyne.

16. Napokon sa žalobkyňa zaoberala v žalobe aj nenáležitou výškou úroku, ktorý podľa jej názoru odporuje dobrým mravom. Tu treba len stručne uviesť, že aj pri zistení neprímeraných úrokov by mohol súd eventuálne rozhodnúť o čiastočnej neplatnosti zmluvy, nie však o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov, ako to bolo vymedzené v petite žaloby. Aktuálna žaloba má osobitný charakter, jej základ spočíva v ustanoveniach zákona o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ žalobkyňa odkazovala na rozpor s dobrými mravmi (čo formulovala v žalobe, ako aj v replike), potom mala zvoliť iný spôsob uplatnenia procesných práv. Odhliadnuc od uvedeného treba prisvedčiť argumentom žalovaného, ktorý poukázal na ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Pri skúmaní primeranosti úrokového zaťaženia žalobkyne bolo preto potrebné vziať do úvahy skôr výšku ročnej percentuálnej miery nákladov a túto skúmať v kontexte s obdobnými úvermi (§ 1a ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.).

17. Žalovaný predložil k svojim vyjadreniam rozsiahle listinné dôkazy, ktoré však súd pre absenciu podstatných tvrdení žalobkyne nepovažoval za nutné skúmať. Pokiaľ žalobkyňa neunesla bremeno tvrdenia, potom sa nemohlo toto bremeno, ako aj dôkazné bremeno presunúť na protistranu.

18. Žiada sa tiež uviesť, že vo veci bolo nariadené pojednávanie a aj na ňom mohla žalobkyňa uplatniť svoje nároky, navrhnúť prípadné dôkazy a byť konfrontovaná s predbežným právnym názorom súdu na danú vec. Pokiaľ sa na pojednávaní nezúčastnila, potom uvedené musí ísť na jej ťarchu. Jedným zo základných princípov sporového konania je princíp ústnosti (čl. 12 Základných princípov CSP), ktorým sa umožňuje stranám sporu efektívne uplatňovať procesné práva a dosiahnuť tak naplnenie práva na súdnu ochranu. Ak sa strana sporu nezúčastní na pojednávaní, je to jej výlučné právo, ktoré však môže viesť (ako je tomu v danej veci) k završeniu súdneho konania v jej neprospech.

19. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, pričom vychádzal s úspechu žalovaného v spore. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 CSP, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.